

Toewijzingsprotocol Medische vervolgoopleidingen 2027

BOLS bureau

05-03-2026

Inhoudsopgave

Leeswijzer	3
Begrippenlijst	3
Inleiding	4
Hoofdstuk 1 Samenvatting van het toewijzingsproces	5
Hoofdstuk 2 Toelichting van de fasen in het toewijzingsproces	7
Fase I Landelijk instroomkader per specialisme en kader per OOR	7
FASE II Verdeling van instroom per specialisme over OOR's.....	10
Fase III Vaststellen van het voorlopig voorstel per instelling.....	11
Fase IV Uitvoeren klachten en geschillenprocedure	14
Fase V Vaststellen definitief toewijzingsvoorstel	15
Fase VI Aanbieden toewijzingsvoorstel aan VWS en NZa en vaststellen verdeling door NZa.....	15
Bijlage I Tijdpad toewijzingsproces medische vervolgopleidingen Toewijzing 2027.....	17

Leeswijzer

Hoofdstuk 1 geeft een samenvatting van het proces weer. Hierin is het proces opgesplitst in fasen. Per fase zijn de hoofdactiviteiten aangegeven.

Hoofdstuk 2 bevat een uitgebreide toelichting op het proces van het opstellen van de voorstellen voor de verdeling van de instroomplaatsen over de 7 Onderwijs en OpleidingsRegio's (OOR's) en de verdeling binnen de OOR's over de opleidingsinstellingen in de regio. De hoofdactiviteiten uit hoofdstuk 1 worden in dit hoofdstuk nader toegelicht. Als bijlage is tot slot het gehele proces op een pagina weergegeven, met tijdpad.

Begrippenlijst

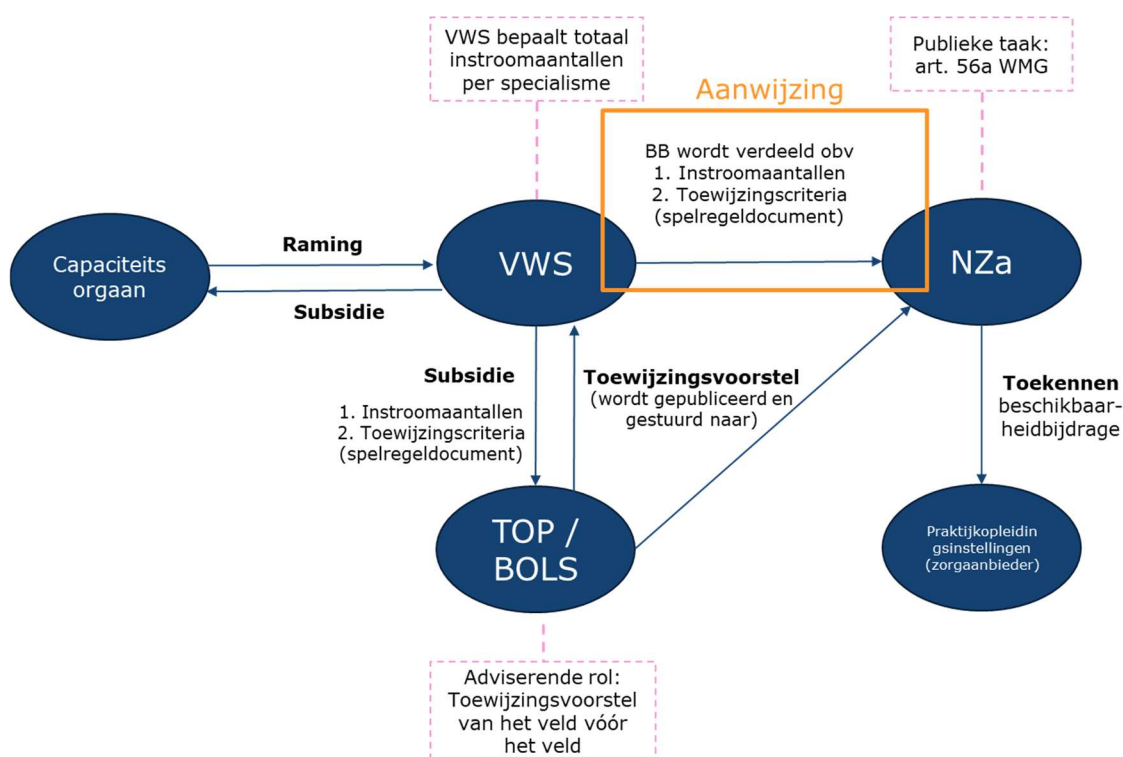
Basisverdeling	Verdeling van de landelijke instroom over de OOR's o.b.v. het verdeelcriterium 100% adherentie alle instellingen en een ondergrens van 10% per OOR. De basisverdeling is uitgangspunt voor het landelijke instroomkader per OOR.
Bestuurlijk kader	Het landelijk instroomkader per specialisme en het landelijk instroomkader per OOR vormen samen het bestuurlijk kader.
BOLS	Stichting BOLS, opgericht door UMCNL, de Nederlandse Vereniging voor Ziekenhuizen (NVZ) en de Federatie Medisch Specialisten (hierna de Federatie).
BOLS-bureau	BOLS-medewerkers, inclusief secretarissen afgevaardigd vanuit UMCNL, NVZ en FMS.
Instroomplaats	Opleidingsplaats voor (medisch) specialist in opleiding die: a. In het subsidiejaar met een vervolgopleiding tot (medisch) specialist begint op een subsidiabele opleidingsplaats, of; b. Voorafgaand aan het subsidiejaar met een vervolgopleiding tot (medisch) specialist is begonnen op een niet-subsidiabele opleidingsplaats, maar in het subsidiejaar alsnog op een subsidiabele instroomplaats de opleiding vervolgt.
Landelijk instroomkader per OOR	De Basisverdeling plus de te motiveren regelruimte.
Landelijk instroomkader per specialisme	Het door VWS, op basis van het advies van het Capaciteitsorgaan, jaarlijks vastgesteld landelijk aantal nieuwe instroomplaatsen per specialisme.
Onderwijs- en Opleidingsregio's	In Nederland zijn er 7 Onderwijs- en OpleidingsRegio's (OOR's). Een OOR is een regionaal opleidingsnetwerk waarin het universitair ziekenhuis samenwerkt met de algemene ziekenhuizen en andere onderwijsinstellingen in die regio.
Opleidingsclusters	Regionale samenwerkingsverbanden per specialisme.
Regelruimte	De mogelijkheid om conform Spelregeldocument van de Basisverdeling met in totaal maximaal 30 instroomplaatsen af te wijken, waarbij iedere OOR maximaal 8 plaatsen minder en maximaal 10 plaatsen meer kan ontvangen.
Spelregeldocument	Het VWS Spelregeldocument bevat spelregels voor het door Stichting BOLS te hanteren protocol voor het zorgvuldig en transparant tot stand brengen van het toewijzingsvoorstel.
Toewijzingsvoorstel	Definitief voorstel van BOLS aan VWS (en cc aan de NZa) voor de toewijzing van het aantal instroomplaatsen per specialisme per instelling na uitvoering van de klachtenprocedure.

Inleiding

Op basis van het advies van het Capaciteitsorgaan en de Rijksbegroting bepaalt de minister van VWS elk jaar het aantal instroomplaatsen dat voor een beschikbaarheidsbijdrage in aanmerking komt. BOLS adviseert VWS en de NZa over de verdeling van deze instroomplaatsen en stelt hiervoor een toewijzingsvoorstel op. BOLS stelt het toewijzingsvoorstel op volgens een toewijzingsprotocol dat ter toetsing aan VWS wordt voorgelegd. Dit protocol beschrijft de stappen om het toewijzingsvoorstel zorgvuldig en transparant tot stand te brengen. Dit toewijzingsprotocol heeft betrekking op de toewijzing van instroomplaatsen in medische vervolgoopleidingen, exclusief psychiatrie, in 2027. Voor het medisch specialisme psychiatrie geldt een afzonderlijk Toewijzingsprotocol Psychiatrie¹. Daarom komt psychiatrie in dit document niet aan de orde. Dit protocol wordt getoetst door VWS en is pas onverkort van toepassing na goedkeuring door VWS en nadat het toewijzingsprotocol door VWS is getoetst aan het Spelregeldocument² dat door het ministerie van VWS wordt opgesteld.

Het toewijzingsvoorstel is een advies voor de toekenning van de instroomplaatsen per opleidingsinstelling per specialisme ten behoeve van de beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgoopleidingen.

De opleidingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de realisatie van toegewezen instroomplaatsen en voor het aanvragen van een beschikbaarheidsbijdrage bij de NZa. In figuur 1 zijn de betrokken partijen bij het toewijzingsproces en hun onderlinge verhoudingen weergegeven.

Figuur 1. Betrokken partijen toewijzingsproces

¹ Toewijzingsprotocol Psychiatrie 2027

² VWS Spelregeldocument 2027

Hoofdstuk 1 Samenvatting van het toewijzingsproces

FASE I Landelijk instroomkader per specialisme en per OOR

In deze fase worden de uitgangspunten bepaald voor de verdeling van instroomplaatsen.

VWS stelt, op basis van het Capaciteitsplan van het Capaciteitsorgaan het voorlopig landelijk instroomkader per specialisme vast. Op basis hiervan stelt BOLS een basisberekening op. Het spelregeldocument vormt samen met het voorlopig landelijk instroomkader per specialisme het bestuurlijk kader voor het verdere proces van BOLS.

Voor de verdeling over de OOR's hanteert BOLS, op aanwijzing van VWS, als basis het verdeelcriterium "100% adherentie alle instellingen", met een ondergrens van 10% per OOR. Er is hierbij een beperkte regelruimte van maximaal 30 instroomplaatsen beschikbaar om maatwerk te bieden bij geconstateerde knelpunten, bijvoorbeeld rond regionale zorgvraag of opleidingscapaciteit. Deze regelruimte is gemaximeerd tot -8 en +10 instroomplaatsen per OOR.

De adherentieberekeningen worden uitgevoerd op basis van Vektis- en DHD-data over 2024 en de vastgestelde OOR-indeling. Het resultaat van deze fase is de basisberekening per specialisme per OOR.

FASE II Verdeling van instroom per specialisme over OOR's

In deze fase wordt de landelijke instroom voor 2027 per specialisme verdeeld over de zeven OOR's, passend bij de basisberekening uit Fase I.

De procesgang ziet er als volgt uit; BOLS vraagt de Wetenschappelijke Verenigingen (WV-en) en de OOR's om hun adviezen en aandachtspunten voor de verdeling. De Federatie Medisch Specialist (FMS) stemt deze adviezen af en stelt een integraal voorstel op voor alle specialismen, waarin ook de Vereniging Sportgeneeskunde (VSG) en de Nederlandse Vereniging van Orthodontisten (NVvO) worden betrokken. BOLS beoordeelt deze voorstellen op zorgvuldigheid, onderbouwing en consistentie met de afgesproken kaders (basisverdeling en regelruimte). Op basis hiervan stelt BOLS de verdeling van de instroom per specialisme over de OOR's vast.

Wanneer het niet mogelijk blijkt om tot een gedragen voorstel te komen, hanteert BOLS de basisberekening op basis van 100% adherentie alle instellingen.

Het resultaat van deze fase is de vastgestelde verdeling van de instroom per specialisme over de OOR's, die als input dient voor de regionale verdeling over opleidingsinstellingen in Fase III.

FASE III Vaststellen voorlopige verdeling van instroom over instellingen

In deze fase wordt de door BOLS vastgestelde verdeling van instroom per specialisme over de OOR's verder uitgewerkt naar het niveau van opleidingsinstellingen binnen elke OOR.

Elke OOR stelt hiervoor een conceptvoorstel op, waarin de instroom per specialisme wordt verdeeld over de instellingen in de regio. Dit gebeurt in samenspraak met de betrokken opleidingsclusters en bestuurders van de instellingen. Het OOR-bestuur is verantwoordelijk voor een zorgvuldige en transparante besluitvorming.

BOLS toetst of er bestuurlijke overeenstemming is bereikt en of het proces conform het protocol is verlopen. Indien binnen een OOR verschil van inzicht ontstaat, kan BOLS op verzoek bemiddelen.

Op basis van de ingediende voorstellen en eventuele bemiddeling stelt BOLS het voorlopig toewijzingsvoorstel vast: de landelijke verdeling van instroomplaatsen per specialisme over instellingen.

FASE IV Uitvoeren klachtenprocedure

Na vaststelling van het voorlopig toewijzingsvoorstel kunnen opleidingsinstellingen een klacht of geschil indienen bij de Klachten- en Geschillencommissie van BOLS, mits dit eerst binnen de eigen OOR is besproken.

De commissie beoordeelt de klacht en doet een bindende uitspraak. Deze fase waarborgt een transparante en zorgvuldige besluitvorming.

FASE V Vaststellen toewijzingsvoorstel

BOLS verwerkt eventueel de uitspraken van de Klachten- en Geschillencommissie en stelt het definitieve toewijzingsvoorstel vast: de verdeling van instroomplaatsen per specialisme per instelling. Na een laatste controle van de verdeling van instroomplaatsen door de OOR's wordt het voorstel door het BOLS bestuur goedgekeurd.

FASE VI Aanbieden toewijzingsvoorstel aan VWS en NZa

BOLS biedt het definitieve voorstel aan VWS aan (en in cc aan de NZa).

Op 14 oktober 2025 heeft het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) uitspraak gedaan in de zaak van de Onderwijs- en Opleidingsregio Noordwest Nederland tegen de minister over de verdeelplannen 2024 en 2025. Het CBb heeft geoordeeld dat voor 2026 en verder er geen bevoegdheid is voor zowel de minister als de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) om een verdeeloverzicht vast te stellen voor de beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgopleidingen. De minister is enkel bevoegd om verdeelcriteria en de totale aantallen instroomplaatsen per opleiding vast te leggen. In navolging van deze uitspraak en in overleg met de NZa is op 10 december 2025 een aanwijzing verstrekt aan de NZa. Daarin staat de opdracht aan de NZa om de beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgopleidingen voor 2026 en verder toe te kennen aan opleidende zorgaanbieders aan de hand van door de minister bepaalde criteria. Deze wijziging heeft geen gevolgen voor de taak van BOLS om een toewijzingsvoorstel op te stellen. Normaliter stuurt BOLS het toewijzingsvoorstel naar de minister. Met de nieuwe rolverdeling is het noodzakelijk dat ook de NZa het toewijzingsvoorstel ook ontvangt.

Hoofdstuk 2 Toelichting van de fasen in het toewijzingsproces

In elke fase van het toewijzingsproces wordt een omschreven resultaat bereikt. Indien het BOLS-bestuur hierover een besluit heeft genomen, start de volgende fase.

Fase I Landelijk instroomkader per specialisme en kader per OOR

Resultaat: Het voorlopig landelijk instroomkader per specialisme is bekend, evenals de procentuele verdeling over de OOR's

Het landelijk instroomkader per specialisme en de basisverdeling per OOR, inclusief de regelruimte, vormen gezamenlijk het bestuurlijk kader.

Figuur 2: Opstellen van het landelijk instroomkader per specialisme en per OOR voor Toewijzing 2027

1. Landelijke instroomkader per specialisme

Voor Toewijzing 2027 heeft het BOLS-bestuur het aantal instroomplaatsen per specialisme voorlopig vastgesteld conform richtinggevende instructies van VWS d.d. 30-01-2026 met de voorlopige instroom 2027. Voor medisch specialisten binnen het bestuurlijk kader betreft dit 1.053 instroomplaatsen, naast 12 plaatsen voor orthodontie en 7 voor sportgeneeskunde. VWS stelt de definitieve instroomaantallen vast zodra de budgettaire besluitvorming is afgerond. Zie tabel 1 voor een overzichtelijke weergave van deze instroomaantallen en de onderliggende herverdeling.

2. Landelijk instroomkader per OOR

VWS heeft BOLS opgedragen de landelijke instroom te verdelen op basis van het verdeelcriterium “100% adherentie alle instellingen”. Met goedkeuring van VWS heeft BOLS enige regelruimte om hiervan af te wijken.

Basisverdeling over de OOR's

Het voorlopig totaal aantal instroomplaatsen voor de basisverdeling over de OOR's is 1.053 (exclusief orthodontie en sportgeneeskunde). Voor de verdeling van de landelijke instroom per specialisme over de OOR's gaat BOLS uit van het verdeelcriterium “100% adherentie alle instellingen” waarbij voor alle OOR's een ondergrens van 10% van de landelijke instroom geldt. Als deze grens in een OOR niet wordt bereikt, ontvangt de betreffende OOR instroomplaatsen van andere OOR's. Dit wordt naar rato verrekend.

Voor Toewijzing 2027 hanteert BOLS deze basisverdeling (zie tabel 2) onder bovenstaand beschreven voorbehoud van formele besluitvorming van VWS over de instroomaantallen

Instroom per specialisme voor Toewijzing 2027					
Specialisme		Totaal toewijzing 2026	Totaal toewijzing 2027	Δ aantal	Δ %
01	Anesthesiologie	79	79	0	0,0%
02	Cardiologie	58	58	0	0,0%
03	Cardio-thoracale chirurgie	6	3	-3	-50,0%
04	Dermatologie en venerologie	29	29	0	0,0%
05	Heelkunde	62	62	0	0,0%
10	Interne geneeskunde	126	126	0	0,0%
17	Kaakchirurgie	15	14	-1	-6,7%
18	Keel- neus- oorheelkunde	18	18	0	0,0%
19	Kindergeneeskunde	65	65	0	0,0%
20	Klinisch chemicus	14	14	0	0,0%
21	Klinisch fysicus	25	22	-3	-12,0%
22	Klinische genetica	9	9	0	0,0%
23	Klinische geriatrie	36	33	-3	-8,3%
24	Longziekten en tuberculose	41	41	0	0,0%
25	Maag-darm-leverziekten	24	24	0	0,0%
26	Medische microbiologie	20	20	0	0,0%
27	Neurochirurgie	7	7	0	0,0%
28	Neurologie	49	54	5	10,2%
43	Obstetrie en gynaecologie	40	40	0	0,0%
30	Oogheelkunde	38	38	0	0,0%
32	Orthopedie	28	28	0	0,0%
33	Pathologie	19	19	0	0,0%
34	Plastische chirurgie	19	19	0	0,0%
37	Radiologie	63	63	0	0,0%
38	Radiotherapie	15	15	0	0,0%
39	Reumatologie	19	19	0	0,0%
40	Revalidatiegeneeskunde	31	31	0	0,0%
41	Spoedeisende geneeskunde	42	50	8	19,0%
42	Urologie	24	24	0	0,0%
44	Ziekenhuisapotheker	29	29	0	0,0%
Subtotaal		1050	1053	3	0,3%
31	orthodontie	15	12	-3	-20,0%
46	sportgeneeskunde	7	7	0	0,0%
Totaal medisch specialismen		1072	1072	0	0,0%

Tabel 1 Herverdeling instroomplaatsen per specialisme voor toewijzing 2027

Verdeling o.b.v. 100% adherentie alle instellingen	NO	ON	Utrecht	NWN	Leiden	ZWN	ZON	Totaal
Aantal instroomplaatsen per OOR	182	118	143	179	112	199	120	1053
Aantal instroomplaatsen per OOR (%)	17,3%	11,2%	13,6%	17,0%	10,6%	18,9%	11,4%	100%

Tabel 2: Voorlopige basisverdeling per OOR obv 100% adherentie alle instellingen, voor Toewijzing 2027 (exclusief sportgeneeskunde en orthodontie) naast de verdeling zoals die gebruikt is voor toewijzing 2026.

Regelruimte

Om eventuele knelpunten te adresseren, die bij het hanteren van alleen de basisverdeling kunnen optreden, biedt BOLS een regelruimte van maximaal 30 over de OOR's te verschuiven instroom-plaatsen. Deze regelruimte is gemaximeerd tot -8 en +10 instroomplaatsen per OOR. Het streven is om hierbij de basisverdeling zoveel mogelijk te respecteren, waarbij de actuele omvang van een OOR zo min mogelijk grote mutaties kent.

Toelichting van gebruikte begrippen

De adherentie van een specialisme in een OOR is de omvang van de aan dit specialisme toegerekende bevolking. Per specialisme wordt dit uitgerekend. Voor specialismen die patiënten zien, is deze berekening gebaseerd op Vektis-data over het totaal aantal 1e polikliniekbezoeken, dagopnamen en klinische opnamen per specialisme per instelling. Voor revalidatiegeneeskunde worden hierbij ook 1e poliklinische contacten met patiënten, voor het opstellen van een behandelplan door de revalidatiearts, meegenomen. Voor medisch ondersteunende specialismen is deze berekening gebaseerd op DHD-data over verrichtingen (exclusief verrichtingen voor huisartsen). De adherentieberekening voor Toewijzing 2027 is gebaseerd op de OOR-indeling, zoals die door het BOLS-bestuur is vastgesteld op 15 december 2025 en op Vektis- en DHD-data over 2024. Bij deze adherentieberekeningen zijn ZBC's niet meegenomen, omdat er op dit moment geen data over de geleverde zorg per specialisme per OOR beschikbaar zijn, die BOLS kan gebruiken.

Aan de hand van de specialisme-specifieke adherentiepercentages per OOR wordt de landelijke instroom per specialisme over de zeven OOR's verdeeld. Het totaal aantal instroomplaatsen per OOR wordt verkregen door optelling van de aan elk specialisme toegerekende opleidingsplaatsen per OOR.

3. Vaststellen van de OOR-indeling

Het BOLS-bestuur wil onduidelijkheden over de OOR-indeling van een opleiding en instellingen gedurende het toewijzingsproces voorkomen en zorgvuldig omgaan met het verzamelen van relevante informatie voor het toewijzen van instroomplaatsen. BOLS haalt informatie over erkenningen en OOR-indeling op bij RGS, NVKC, NVKF/OKF en NVZA en laat deze controleren door OOR-coördinatoren i.s.m. leerhuismanagers. Daarna stelt het BOLS-bestuur de actuele OOR-indeling, waarvan BOLS uitgaat voor het gehele toewijzingsproces van dit/een jaar vast, zodat alle bij het toewijzingsproces betrokken partijen kunnen uitgaan van eenzelfde OOR-indeling. Het peilmoment voor Toewijzing 2027 hiervoor is 1 november 2025 (bron: data RGS, NVKC, NVKF en NVZA over 2025). Deze vastgestelde OOR-indeling wordt per email aan alle OOR's en WV-en gecommuniceerd. Eventuele wijzigingen van OOR-indeling daarna, worden niet meer meegenomen in het toewijzingsproces voor Toewijzing 2027.

Gehanteerde definities

Voor de definitie van erkende instellingen sluit BOLS aan bij de definitie van de RGS hiervoor, die is gebaseerd op het voldoen aan vereisten zoals beschreven in het Kaderbesluit CGS dd. 1-1-2020 (hierin wordt géén nader onderscheid gemaakt tussen "zelfstandige erkenningen" en "stages"). De OOR-indeling van opleidende instellingen is gebaseerd op de samenwerkingsrelaties tussen opleidende specialismen rond opleidingstrajecten voor aios, die in een samenwerkingsovereenkomst (SWO's) is vastgelegd. Als een opleiding onder twee of meer OOR's valt, wordt deze naar rato toegedeeld aan de beide OORs, waarin de opleiding in- en/of doorstroom van aios (in fte's) in afgelopen 3 jaren heeft ontvangen vanuit de betrokken OOR's.

De OOR-indeling van niet-opleidende instellingen is gebaseerd op verzorgingsgebieden van deze instellingen en de geografische indeling, die aansluit bij de OOR-indeling van opleidende instellingen.

Wijzigingen in OOR-indeling

Indien opleiders/opleidingsinstellingen/WV-en wijzigingen wensen in de OOR-indeling, zullen zij de procedures (o.a. het betreffende OOR-reglement) die hiervoor van toepassing zijn moeten volgen (o.a. overleg met opleidingsclusters, bestuurders en OOR-besturen etc.). Deze wijzigingen vragen afstemming en overleg tussen genoemde partijen, resulterend in een formele samenwerkingsovereenkomst (SWO). Bij een wijziging in de OOR-indeling van een opleiding wordt deze, op het moment dat van alle partijen duidelijkheid is verkregen omtrent de van toepassing zijnde OOR-indeling, aan deze OOR toebedeeld. Wijzigingen in de OOR-indeling in de loop van het toewijzingsjaar 2027, zijn voor volgende toewijzingsjaren te verwerken.

FASE II Verdeling van instroom per specialisme over OOR's

Resultaat: De verdeling van instroom per specialisme over OOR's is vastgesteld en gecommuniceerd

1. Consultatie van OOR's en WV-en

1. De consultatie van OOR's en WV-en voor Toewijzing 2027 vindt plaats conform die hieronder vermelde procesgang. BOLS verzoekt OOR's om aan FMS en BOLS aandachtspunten in hun OOR voor de verdeling van instroom 2027 over de OOR's aan te geven, waar in Toewijzing 2027 zoveel mogelijk rekening mee dient te worden gehouden. Aandachtspunten kunnen betrekking op:
 - Specifieke speerpunten van een OOR;
 - Optimale benutting van de beschikbare opleidingscapaciteit (krimp, doelmatigheid);
 - Het accommoderen van nieuwe erkenningen van een opleiding in een OOR;
 - Ontwikkeling van de zorgvraag binnen de OOR en de gewenste exposure voor aios;
 - Redelijke verdeling met het oog op OOR-grootte.

Met aandachtspunten wordt uitdrukkelijk niet bedoeld het geven van een kwantitatief overzicht van de gewenste instroom per specialisme per OOR. De OOR's worden gevraagd om hun aandachtspunten via het format aan FMS en BOLS te sturen.

2. BOLS verzoekt WV-en om voor Toewijzing 2027 een advies op te stellen voor verdeling van instroom voor het eigen specialisme over OOR's, met inachtneming van de basisverdeling over de OORs. WV-en onderbouwen hun advies. Ook geven zij in hun advies aan waar ruimte is om te schuiven. WV-en sturen dit advies met onderbouwing naar FMS en BOLS.
3. De FMS komt in overleg met de WV-en, inclusief de NVMKA, tot een integraal verdeelvoorstel binnen de afgesproken kaders (inclusief schuifruimte, begrenzing en motivering hiervan), waarbij rekening wordt gehouden met:
 - het landelijke instroomkader per specialisme,
 - de basisverdeling per OOR, inclusief de geboden regelruimte en de begrenzing hiervan,
 - de aandachtspunten van de OOR's en
 - de adviezen van de WV-en voor verdeling van instroomplaatsen per specialisme over OOR's.Hiertoe komt de FMS minimaal één keer met de WV-en bijeen in de Raad Opleiding. De FMS stuurt de integrale FMS-voorstellen, met onderbouwing van de voorstellen en motivering van eventuele afwijkingen van de basisverdeling per OOR per toewijzingsjaar, naar BOLS.
4. De VSG en de NVvO stellen een advies op voor verdeling van instroom 2027 over OOR's en sturen dit met een onderbouwing hiervan naar BOLS.

2. Vaststelling verdeling instroom over de OOR's

1. BOLS neemt kennis van de aandachtspunten van de OOR's voor Toewijzing 2027
2. BOLS neemt kennis van de FMS-voorstellen voor 2027 en toetst of FMS/WV-en in redelijkheid tot de voorstellen zijn gekomen en er sprake is van een zorgvuldige procesgang. BOLS controleert of het integrale FMS-voorstel voldoet aan de afgesproken kaders (de basisverdeling, de schuifruimte, de begrenzing en motivering hiervan);
Het verdeelvoorstel is een zwaarwegend advies aan het BOLS-bestuur.

3. BOLS neemt kennis van de adviezen van de VSG en de NVvO voor Toewijzing 2027.
4. BOLS neemt voorgaande input mee in haar overwegingen om te komen tot een besluit over de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's voor Toewijzing 2027, en stelt de verdeling van instroom per specialisme over de OOR's voor 2027 vast.

3. Terugvalscenario 2027

Als het niet lukt om op basis van voorgaande tot een passend integraal voorstel te komen, hanteert BOLS voor de specialismen die onder het bestuurlijk kader vallen de basisberekening op basis van 100% adherentie met een minimum van 10% per OOR.

4. Verantwoording naar VWS en de NZa

Conform het VWS Spelregeldocument 2027 moet BOLS het toewijzingsvoorstel kunnen motiveren.

Fase III Vaststellen van het voorlopig voorstel per instelling

Resultaat: De verdeling van de instroom per specialisme per instelling is vastgesteld en gecommuniceerd

1. Opstellen van het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over instellingen

De OOR's stellen voor 2027 een voorstel op voor de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom per specialisme over de opleidingsinstellingen (inclusief sportgeneeskunde en orthodontie) en versturen dit voorstel met globale motivatie van de overwegingen (bijvoorbeeld beleid, speerpunten, et cetera) naar BOLS.

Schematisch kan dit proces als volgt worden weergegeven.

Figuur 3: Het opstellen van het voorlopig voorstel 2027 voor de verdeling van instroom over instellingen

1.1 Opstellen van het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over instellingen

Opleidingsclusters

Opleidingsclusters stellen een voorlopig voorstel voor 2027 voor de verdeling van de instroom voor hun specialisme over de instellingen op.

Nieuwe en vervallen erkenningen

Indien binnen een regio een instelling een nieuwe erkenning verkrijgt of een bestaande erkenning vervalt, dient deze wijziging direct binnen de regio te worden gemeld aan het betreffende opleiderscluster en het OOR-bestuur. Een voorstel voor het toekennen van instroomplaatsen aan een nieuw erkende opleidingsinstelling is een verantwoordelijkheid van de OOR. In het OOR-beleid dient te zijn uitgewerkt hoe een evenwichtige verdeling van capaciteit in relatie tot kwaliteit en doelmatigheid te bereiken.

Besluitvorming

De opleidingsclusters hebben minimaal één keer overleg om het voorlopig toewijzingsvoorstel 2027 per instelling in de betreffende OOR op te stellen. Dit vindt plaats in een clustervergadering met alle opleiders.

De onderbouwing van het voorlopig voorstel 2027 voor de verdeling van instroom over instellingen wordt vastgelegd in een verslag. Indien geen consensus wordt bereikt door de opleiders, dan wordt dit vastgelegd in het verslag met de verschillende zienswijzen en de motivering van de betrokken partij(en). Het verslag moet worden ondertekend door alle betrokken opleiders³.

Werkwijze bij niet of niet volledig geclusterde specialismen

Indien een specialisme in de OOR niet (volledig) geclusterd is, is sprake van de volgende mogelijkheden:

- 1) De opleiding is de enige binnen de OOR in zijn soort⁴. In dat geval is het voorlopig toewijzingsvoorstel per instelling gelijk aan het toewijzingsvoorstel.
- 2) Er zijn meerdere zelfstandige opleidingen / opleidingsclusters binnen de OOR⁵. Dan dient de OOR-coördinator het initiatief te nemen voor een vergadering van alle opleiders binnen de OOR, waarin het voorlopig toewijzingsvoorstel wordt opgesteld.

1.2 Bundeling van voorstellen voor verdeling van instroom binnen de regio door de OOR-coördinator

De voorzitter van het opleidingscluster of het opleidersoverleg is er verantwoordelijk voor dat de OOR-coördinator het conceptvoorstel voor verdeling van instroom binnen de regio (per specialisme en per opleidingsinstelling) tijdig krijgt toegestuurd. Datzelfde geldt voor het verslag, voorzien van de handtekeningen. De OOR-coördinator voegt deze voorstellen en verslagen samen tot een totaaloverzicht voor de OOR.

Het Algemeen Bestuur van de OOR (AB) is verantwoordelijk voor een zorgvuldig en transparant bestuurlijk proces met betrekking tot het opstellen van een conceptvoorstel door de opleidingsclusters. Met het oog op deze verantwoordelijkheid neemt de OOR-coördinator het initiatief tot een overleg van het AB en brengt alle relevante voorstellen van de opleidersclusters in, inclusief eventuele knelpunten. Het AB vergadert minstens één keer over het voorstel. In deze vergadering(en) bewaakt het AB de procesgang en stelt waar nodig het advies bij. Vervolgens stelt het AB het voorstel voor verdeling van de instroom per specialisme per instelling vast. Het AB zal dit in principe doen op basis van consensus.

2. Toetsing procesgang en bestuurlijk akkoord en eventueel bemiddeling

In geval van consensus legt het AB het voorstel voor verdeling van de instroom per specialisme per instelling schriftelijk vast, *ondertekend* door alle betrokken bestuurders en stuurt het toewijzingsvoorstel 2027 vóór **20 mei 2026**⁶ naar BOLS. De zorgvuldige procesgang, inclusief het feit dat de advisering van de opleidingsclusters is meegenomen in de besluitvorming, wordt onderschreven door de bestuurders van de betreffende opleidingsinstellingen door ondertekening van het hiervoor bestemde formulier van BOLS.

Bemiddeling

BOLS heeft als uitgangspunt dat een klacht of geschil over de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom over instellingen, zo veel mogelijk daar wordt besproken waar de klacht of het geschil is ontstaan. Dit betekent dat opleiders en instellingen de klacht of het geschil éérst binnen de eigen OOR bespreken met betrokken opleiders, instellingen, de OOR-coördinator en het OOR-bestuur. Als de klacht of het geschil binnen de OOR is besproken en partijen er gezamenlijk niet uitkomen, kan het BOLS-bureau om

³ De ondertekening kan ook geschieden met een emailbevestiging.

⁴ Bijvoorbeeld bij klinische genetica.

⁵ Bijvoorbeeld bij anesthesiologie, cardiologie en radiologie.

⁶ Mits BOLS tijdig het vastgestelde instroomhader ontvangt van VWS. Indien deze niet tijdig ontvangen wordt, schuift deze datum naar achteren.

bemiddeling worden gevraagd voor Toewijzing 2027 vóór **12 mei 2026**⁷ via het hiervoor bestemde formulier van BOLS.

Het gaat bij bemiddeling specifiek om vraagstukken rond de verdeling van instroom *binnen de OOR*, omdat de toewijzing over de OOR's reeds is vastgesteld door BOLS. Een bemiddelingsverzoek heeft uitsluitend betrekking op de wijze waarop het toewijzingsvoorstel tot stand is gekomen, of daarbij het toewijzingsprotocol is gevolgd en of de opleidingsinstelling zich voldoende zorgvuldig en behoorlijk behandeld voelt. De klacht of het geschil heeft geen betrekking op de inhoud van het toewijzingsprotocol. Het bemiddelingsverzoek dient schriftelijk ingediend te worden en een toelichting op het regionale proces en de afwijkende zienswijze(n) te bevatten.

Het is wenselijk dat alle partijen die een relatie hebben met het vraagstuk, vervolgens aanwezig zijn bij het bemiddelingsgesprek. Welke partijen betrokken zijn bij het bemiddelingsverzoek en worden uitgenodigd voor het bemiddelingsgesprek, wordt vastgesteld in overleg tussen het BOLS-bureau en de partijen die betrokken zijn bij het onderhavige geschil.

Het BOLS-bureau faciliteert deze zitting, waarbij één van de secretarissen de voorzittersrol vervult. Zo mogelijk komen de betrokken partijen bij deze bemiddeling alsnog tot consensus. De uitkomsten van de bemiddeling worden aan het BOLS-bestuur voorgelegd. Indien tussen de betrokken partijen door bemiddeling geen consensus wordt bereikt, stelt het BOLS-bestuur het toewijzingsvoorstel vast op basis van een zorgvuldige afweging van alle argumenten en bericht alle betrokkenen hierover.

3. BOLS stelt het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over de instellingen vast

BOLS voegt de voorstellen van de 7 OOR's samen tot één voorstel voor alle medisch specialismen. Hierbij toetst zij of er een bestuurlijk akkoord is, waarbij alle bestuurders voor het voorstel van de OOR hebben getekend. Op basis hiervan stelt BOLS het voorlopig voorstel 2027 voor de verdeling van instroom per specialisme over de instellingen vast. Dit voorlopig voorstel 2027 wordt aan de opleidingsinstellingen gecommuniceerd.

⁷ Mits BOLS tijdig het vastgestelde instroomhader ontvangt van VWS. Indien deze niet tijdig ontvangen wordt, schuift deze datum naar achteren.

Fase IV Uitvoeren klachten en geschillenprocedure

Resultaat: Klachten en geschillen zijn afgehandeld.

Nadat het voorlopig toewijzingsvoorstel 2027 is vastgesteld door BOLS, hebben alleen opleidingsinstellingen de gelegenheid om tot uiterlijk **12 juni 2026**⁸ een klacht of een geschil in te dienen bij de Klachten- en Geschillencommissie (K&G). In deze paragraaf is een beknopte samenvatting gegeven van het K&G-reglement (zie voor een volledige beschrijving de BOLS-website). Aan deze samenvatting kunnen geen rechten worden ontleend.

Voorwaarden voor het indienen een klacht

1. De klacht moet eerst worden besproken binnen de OOR

BOLS heeft als uitgangspunt dat een klacht of geschil over de verdeling van de aan de OOR toegekende instroom over instellingen, zo veel mogelijk daar wordt besproken waar de klacht of het geschil is ontstaan. Dit betekent dat opleiders en instellingen de klacht of het geschil éérs binnen de eigen OOR bespreken met betrokken opleiders, instellingen, de OOR-coördinator en het OOR-bestuur. Als de klacht of het geschil binnen de OOR is besproken en partijen er gezamenlijk niet uitkomen, hebben zij de mogelijkheid om het BOLS-bureau om bemiddeling te vragen. Indien de klacht of het geschil niet eerst binnen de OOR is besproken, is de klacht of het geschil niet ontvankelijk voor behandeling in de K&G commissie (zie K&G procedure op BOLS-website).

2. Wanneer kan een instelling een klacht of geschil indienen

Nadat het voorlopig voorstel voor de verdeling van instroom over de instellingen is vastgesteld (fase III in het Toewijzingsprotocol), kan een instelling een klacht of geschil indienen.

3. Waarover kan een instelling klacht of geschil indienen

Een instelling kan een klacht indienen als volgens de instelling sprake is van één van de volgende situaties:

- Het voorlopig toewijzingsvoorstel is tot stand gekomen op basis van onjuiste weergave van de feiten,
- Het voorlopig toewijzingsvoorstel is niet toetsbaar of te weinig transparant tot stand gekomen,
- Er is afgeweken van het toewijzingsprotocol,
- Er is sprake is van onzorgvuldige / onbehoorlijke bejegening.

De klacht of het geschil dient schriftelijk en gemotiveerd te worden ingediend of aanhangig gemaakt bij de commissie (zie BOLS-website). Waar mogelijk zal de K&G commissie van BOLS de klachten en geschillen trachten te adresseren, dan wel hiervoor verwijzen naar VWS (een inspanningsverplichting, geen resultaatverplichting). Indien de K&G-commissie een klacht of geschil als ontvankelijk beoordeelt, wordt de klacht aanhangig gemaakt, worden de partijen gehoord en zal de K&G-commissie tot een bindend advies komen.

⁸ Mits BOLS tijdig het vastgestelde instroomhader ontvangt van VWS. Indien deze niet tijdig ontvangen wordt, schuift deze datum naar achteren.

Figuur 4: Vaststellen van het definitief toewijzingsvoorstel voor alle medisch specialismen

Fase V Vaststellen definitief toewijzingsvoorstel

Resultaat: Het definitieve toewijzingsvoorstel met de verdeling van de opleidingsplaatsen per specialisme per opleidingsinstelling is vastgesteld en gecommuniceerd naar betrokkenen.

BOLS neemt de uitspraken van de klachten- en geschillencommissie over in het definitieve toewijzingsvoorstel. Na afhandeling van alle klachten wordt het definitief toewijzingsvoorstel vastgesteld door BOLS.

Nadat het BOLS-bestuur het definitieve toewijzingsvoorstel heeft vastgesteld, wordt het BOLS-format, waarin een OOR-indeling van de toewijzingen per specialisme aan instellingen is opgenomen, vertaald naar het gewenste format voor indiening (zonder een OOR-indeling en met de bijbehorende NZa-codes voor de opleidingsinstellingen).

Daarna stelt BOLS de OOR-coördinatoren in de gelegenheid om de toewijzing van instroomplaatsen per specialisme aan instellingen voor hun eigen OOR te controleren op juistheid. De controle van het definitief toewijzingsvoorstel in deze fase is bedoeld door BOLS als preventieve actie/maatregel en om zorgvuldig en juist invulling te geven aan alle processtappen. Het is niet mogelijk om bij deze controle achteraf wijzigingen aan te brengen in het reeds vastgestelde definitieve toewijzingsvoorstel per specialisme aan instellingen. Deze controle is ook opgenomen in het bijbehorend tijdpad.

Het is voor eigen risico en verantwoordelijkheid van OOR's als zij hier geen gebruik van maken.

Fase VI Aanbieden toewijzingsvoorstel aan VWS en cc aan de NZa

Resultaat: VWS en NZa hebben tijdig het toewijzingsvoorstel van BOLS voor de verdeling van instroomplaatsen over instellingen ontvangen.

Het definitieve toewijzingsvoorstel wordt door BOLS aangeboden aan de VWS en in cc aan de NZa, waarbij verslag wordt gedaan van de gevallen waarbij de OOR geen consensus heeft bereikt en BOLS het definitieve besluit heeft genomen over de verdeling.

Het toewijzingsvoorstel is een advies voor de toekenning van de instroomplaatsen per opleidingsinstelling per specialisme ten behoeve van de beschikbaarheidsbijdrage (medische) vervolgoopleidingen.

De opleidingsinstellingen zijn verantwoordelijk voor de realisatie van toegewezen instroomplaatsen en voor het aanvragen van een beschikbaarheidsbijdrage bij de NZa.

Bijlage I Tijdpad toewijzingsproces medische vervolgopleidingen Toewijzing 2027

Tijdspad toewijzingsproces medische vervolgopleidingen Toewijzing 2027																																												
Cellen met groene rand = BOLS Bestuur vergadering					Januari					Februari					Maart					April					Mei					Juni					Juli					Augustus				
	Week	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36							
	Maandag	29-12	5-1	12-1	19-1	26-1	2-2	9-2	16-2	23-2	2-3	9-3	16-3	23-3	30-3	6-4	13-4	20-4	27-4	4-5	11-5	18-5	25-5	1-6	8-6	15-6	22-6	29-6	6-7	13-7	20-7	27-7	3-8	10-8	17-8	24-8	31-8							
Spelregeldocument, Toewijzingsprotocol en landelijk instroomkader 2027																																												
BOLS	Vaststellen concept Toewijzingsprotocol 2027 (onder voorbehoud goedkeuring VWS)				19/1																																							
VWS	Publiceren Spelregeldocument 2027																																											
VWS	Vaststellen definitief landelijk instroomkader per specialisme voor 2027																																											
stap I: Landelijke instroom per specialisme en totaal per OOR's voor 2027																																												
BOLS	Vaststelling voorlopige instroom per specialisme en totaal per OOR										2/3																																	
BOLS	Vaststellen Toewijzingsprotocol MS 2027 (onder voorbehoud goedkeuring door VWS)										2/3																																	
stap II: Verdeling instroom per specialisme over de OOR's voor 2027																																												
OOR	Opstellen van aandachtspunten door de OOR's en versturen naar BOLS														30/3																													
WV	Opstellen advies door WV-en en versturen naar BOLS														30/3																													
VSG/NVvO	Opstellen advies van VSG en NVvO en versturen aan BOLS														30/3																													
FMS	Opstellen integraal FMS-advies (incl NVMKA, NVSHA) en versturen naar BOLS															14/4																												
BOLS	BOLS toetst adviezen FMS/WV-en, VSG en NVvO en stelt verdelingen 2027 over OORs vast																			5/5																								
stap III: Voorlopig voorstel verdeling instroom binnen de OOR's voor 2027																																												
opl. inst.	Indienen bemiddelingsverzoeken inclusief onderbouwing door opleidingsinstellingen																				12/5																							
BOLS	Bemiddelen door het BOLS-bureau tussen opleidingsinstellingen met verschillende zienswijzen																					18&19																						
OOR	Opstellen voorstel voor verdeling instroom over opleidingsinstellingen door de OOR's																					20/5																						
BOLS	BOLS toets procesgang + aandachtspunten van WV-en + handtekeningen instellingsbesturen.																					20/5																						
BOLS	Vaststellen van het voorlopig toewijzingsvoorstel binnen de OOR's door het BOLS bestuur																						26/5																					
stap IV: Definitief voorstel verdeling instroom binnen de OOR's voor 2027																																												
opl. inst.	Indienen van klachten/geschillen door opleidingsinstellingen.																							12/6																				
K&Gcie	Behandeling van klachten/geschillen door klachtencommissie.																									22-25																		
BOLS	Vaststelling definitief toewijzingsvoorstel per instelling door BOLS																											2/7																
stap V: Toewijzingsvoorstel in BOLS-format en VWS-format voor 2027																																												
BOLS	Opstellen definitief Toewijzingsvoorstel in BOLS-format en VWS format																											2/7																
OOR/inst.	Controle toewijzingsvoorstel in BOLS-format en indieningsformat door de instellingen en de OOR's																													9/7														
stap VI: Aanbieding Definitief Toewijzingsvoorstel 2027 aan VWS en Nza																																												
BOLS	Verzending BOLS toewijzingsvoorstel naar VWS en Nza																														16/7													